

Hominizace

Antropogeneze = vývoj člověka od živočišných druhů až po formu homo

Hominizace = polidštění

Před 35 milióny lety – *Egyptopitékus* – nejstarší známý předek člověka a lidoopa

Před 3 – 4 milióny let – *Australopitékus* – první typ člověka

- poprvé se objevil v Africe
- objevuje se na rozhraní lesů a savan (1,5 m; 50 kg)

Před 2,5 milióny let – *Homo habilis* (člověk zručný)

- lidskou linií Australopitéka
- 1. výrobce v dějinách
- dokáže si z kamene a kostí vyrobit jednoduché nástroje
- kostra pánve a dolních končetin je shodná s dnešním člověkem

Před 1,5 mil. – 300 000 let – *Homo erectus* (člověk vzpřímený)

- zvětšení mozkovny
- vyrábí dokonalejší nástroje (pěstní klíny, oštěpy)
- nálezy tohoto člověka také v ČR (Praha, Stránská skála u Brna)

Před 300 000 – 40 000 let – *Homo sapiens* (člověk rozumný)

- loví soby, mamuty, sběr plodů
- kvalitnější nástroje (škrabadla, nože)
- dovede rozdělat oheň
- první rituální hroby s milodary
- početnější tlupy
- dorozumívání jednoduchou řečí
- poddruh je neandrtálec

40 000 př. n. l. – *Homo sapiens sapiens* (člověk dnešního typu)

- vyvinul se v Africe a odsud do celého světa → objevování nových ras (díky přírodním podmínkám)
- žijí v pevnějších skupinách, hovoří artikulovanou řečí
- loví velká zvířata (mamut, jeskyní medvěd...), umí maso udit a sušit
- do hrobů dávají zbraně, šperky, někdy jídlo...
- žijí v zahloubených chatách – jednoduchá konstrukce z mamutích kostí a dřevěných kůlů, přes které je natažena kůže

1. umělecké výtvořy – sošky z vypálené hlíny (Venuše – kult ženy matky)

- kresby a barevné malby zvířat
- jeskynní malby (ČR – Dolní Věstonice – Věstonická Venuše, Španělsko – Altamira, Francie - Lascaux)

Vývojový druh člověka	ČLOVĚK ZRUČNÝ	ČLOVĚK VZPŘÍMENÝ	ČLOVĚK ROZUMNÝ	ČLOVĚK DNEŠNÍHO TYPU
Časové určení	3 000 000 - 1 500 000	1 500 000 - 300 000	300 000 - 40 000	40 000 - 10 000
Místopis určení	Afrika	Afrika, Evropa, Asie	Afrika, Evropa, Asie	Afrika, Evropa, Asie, Amerika, Austrálie
Nástroje, nářadí, zbraně	Sekáč, úštěpy, dřevěné klacky	pěstní klín, úštěpy, dřevěné oštěpy, kostěné nástroje	Pěstní klín, škrabadla, hroty, rydla, oštěpy s kamennými hroty	Luk a šípy, kostěné harpuny
Způsob obživy	Sběr plodů a drobných živočichů	Sběr, lov velkých zvířat	Sběr, specializovaný lov velké zvěře	Specializovaný lov
Způsob spoluzití lidí	Tlupa, převisy skal, přístřeší z větví	Tlupa, jeskyně, jednoduché chaty	Počátky vzniku rodu, jeskyně, pevnější chaty	Přirozená dělba práce, upěvnění rodové pospolitosti, jeskyně, do země zahlobené chaty, trvalejší pobyt na jednom místě
Schopnosti a dovednosti	Schopnost jednoduše přemýšlet, příležitostné využití ohně, zárodky řeči	Složitější přemýšlení, lepší dorozumívání, soustavnější využití ohně	Zdokonalené myšlení, výroba specializovaných nástrojů, jednoduchá řeč	Složitě úvahy, dokonalá, článkovaná řeč, rozdělá oheň, výtvarné zpodobnění
Představy, názory			Počátky představ o duši, první pohřby	Vznik náboženství, vznik umění

Hlava:

- Zvětšování mozkovny
- Zmenšení obličejové části
- Mizí nadočnicové oblouky
- Mění se stavba chrupu

- Dochází k zúžení a vystupování nosu
- Objevuje se bradní výčnělek – umožňuje artikulovanou řeč

Tělo:

- Objevuje se esovitě zahnutí páteře
- Prodloužení a zpevnění nohou
- Pevná pánev
- Odlišná stavba ruky a nohy
- Mění se chodidlo – prsty jsou kratší, mizí protipozice palce
- Ztráta srsti

POPELKA, Miroslav; VÁLKOVÁ, Veronika. *Dějepis : Pravěk a starověk*. Praha : SPN, 2008. 144 s. ISBN 978-80-7235-410-8.